Pohjoisen puistoraitin ja asema-aukion ympäristön asemakaavamuutoksen viranomaisneuvottelu

Aika ja paikka

Aika	18.3.2026 klo 13.00–14.00
Paikka	Teams

Osallistujat

Sini Saarilahti, Lupa- ja valvontavirasto
Mikko Paalanen, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
Mikko Rummukainen, Pohjois-Savon liitto
Nanna Karsikas, Iisalmen kaupunki
Sari Niemi, Iisalmen kaupunki
Heli Kärki, Iisalmen kaupunki

1. Neuvottelun avaus ja esittäytyminen

Puheenjohtajaksi valittiin Sini Saarilahti ja sihteeriksi Heli Kärki.

Sini Saarilahti kertoi, että vastaa LVV:ssä Pohjois-Savon kulttuuriympäristöasioista ja Joose Oratuomi toimii Iisalmen kuntavastaavana.

2. Kaavahankkeen ja kuntoarvion läpikäynti

Nanna Karsikas esitteli kaavahankkeen. Esitys jaetaan muistion liitteenä. Jälleenrakennustalon, Savonkatu 39, kuntoarvio käytiin lyhyesti läpi.

3. Kaavaluonnoksiin saapuneet lausunnot

Nanna Karsikas kävi läpi pääkohdat kaavaluonnoksiin saapuneista lausunnoista. Kannanottoja ei tullut.

4. Puheenvuorot

Mikko Rummukainen, Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon kulttuuriympäristöselvityksessä (2011) sivulla 32 mainitaan: ”Malminkadun varrella on kaksi v. 1926 valmistunutta kaksikerroksista

asuinrakennusta. Tavaramakasiinia vastapäätä sijaitsevat yksikerroksinen asuinkasarmi neljälle perheelle vuodelta 1901 sekä ns. jälleenrakennustalo vuodelta 1945, neljän perheen yksikerroksinen asuinrakennus."

Jälleenrakennustalo sijaitsee Pohjois-Savon maakuntakaavassa Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeällä alueella (MA, Rautatieaseman alue, pohjoisosa ja veturitallit): "Merkintä nostaa esille maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön, jonka suojelu- tai säilymisedellytykset ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa. Suunnittelumääräys: Alueen tai kohteen suunnittelussa on otettava huomioon rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuudet ja ominaislaatu. Alueen tai kohteen erityispiirteitä tulee vaalia. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta vanhentuneiden asema- ja yleiskaavojen päivittämiseen. Rakennusten säilyttävään korjaamiseen tulee pyrkiä myös päästövaikutusten vuoksi."

Maakuntakaavamerkinnän sisältö ja tarkoitus on, että harkintavastuu suojelu- tai säilymisedellytysten ratkaisemiseksi on kaupungilla.

Kaavamuutosalueen viereiseen kortteliin on rakennettu uudempaa vastaavanoloista rakennuskantaa, joka sijoittuu saman MA-merkinnän alueelle.

Mikko Paalanen, Alueellinen vastuumuseo, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

Alueellinen vastuumuseo antoi kaavaluonnoksista lausunnon, johon korjausrakentamisen asiantuntijamme arvioi jälleenrakennustalon korjattavuuteen liittyviä kysymyksiä. Vaikka rakennuksessa on laajoja peruskorjaustarpeita, mielestämme rakennus ei ole korjauskelvoton.

Suosittelemme teettämään kuntotutkimuksen, jossa keskitytään niihin rakenteiden ongelmakohtiin, jotka vuonna 2024 tehdyssä kuntoarviossa on havaittu.

Sini Saarilahti, Lupa- ja valvontavirasto

Lupa- ja valvontavirasto on antanut kaavaluonnoksista lausunnon.

Suojelemisen/purkamisen vaikutuksia on mietitty ja arvioitu laajasti. Näkyy, että asiaa on selvitetty. Taloudellinen peruste ei kuitenkaan ole hyvä perustelu. **Arviointi tulisi lisätä kaava-aineistoon.**

Yleiskaavan mukaista olisi osoittaa suojelumerkintä myös jälleenrakennustalolle. Myös maakuntakaavassa rakennuksen merkittävyys on tunnistettu.

Tulee selvittää, onko jälleenrakennustalo ainoa säilynyt Pikatalotyyppi C8 Pohjois-Savossa. Tyyppitalon hahmo on täysin tunnistettavissa.

Kuntotutkimuksen laatiminen olisi tarpeen. **Kuntoarvio (ja kuntotutkimus) tulee referoida kaava-aineistoon.**

Iisalmen kaupunki on laatinut **Suojeltujen ja arvotettujen rakennusten toimenpideohjelman, joka voisi olla mukana kaava-aineistossa.** Ohjelmasta tulisi myös ilmetä, kuinka käytettävyys on selvitetty. Onko ohjelman laatimisessa ollut mukana kulttuurihistoriaan perehtynyt asiantuntija?

Harkintavalta asiassa on kaupungilla, LVV:llä on mahdollisuus muutoksenhakuun.

Sari Niemi, Iisalmen kaupunki

Iisalmen kaupungin toimitilat on selvittänyt suojeltujen ja arvotettujen rakennusten toimenpideohjelman toimitilastrategiaa varten. Kaupungin omistamista rakennuksista noin 30 % on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita eikä kaupungilla ole niille kaikille käyttöä. Kaavoitus on kommentoinut työn loppuvaiheessa toimenpideohjelmaa.

Toimitilat tiedusteli purkuluvan mahdollisuutta jälleenrakennustalolle, mutta lupaa ei voitu myöntää ennen kuin suojelukysymys on selvitetty asemakaavalla.

Iisalmen strategiseen yleiskaavaan (2024) sr-merkintä jälleenrakennustalolle on siirtynyt epähuomiossa keskustaseudun osayleiskaavasta (2006).

Onko väliaikaiseksi rakennetun rakennuksen massiivinen korjaaminen ilmastotavoitteiden mukaista? Mikko Rummukaisen näkemys hienosta täydennysrakentamisesta on hyvä vaihtoehto.

5. Keskustelua

Sini Saarilahti:
Toimitilastrategiatyöhön tulisi saada kaavoituksen läsnäolo näkyväksi. Kaavoituksen

edustajien nimiä ei näkynyt toimenpideohjelmassa. Toimenpideohjelmasta paistoi läpi taloudellinen arvotus.

Nanna Karsikas:
Pikatalotyyppi C8:sta on lähetetty kysely mm. Pieksämäelle. Emme ole saaneet vielä vastausta.

Lisääkö vai vähentääkö rakennuksen arvoa toistettavuus? Vrt. uniikki, paikalle suunniteltu rakennus.

Sini Saarilahti:
Suojelun arvoja rakennusperintölaissa ovat sekä tyypillisyys että harvinaisuus. Vaikkei rakennusta olisi rakennettu laadukkaasti, sekin kertoo aikakaudesta.

Mikko Paalanen:
Jälleenrakennuskauden kohteita ei ole vielä laajasti tunnistettu. Senkin vuoksi olisi hyvä perehtyä asiaan tarkasti, ettei menetetä kohdetta.

Sini Saarilahti:
Tyyppitalo on ilmiö. Onko talotyyppi pika-etuliitteen vuoksi haavoittuvainen? Inventointia tulisi täydentää.

Uudisrakentamisen ohjaamisessa tulee olla tarkkana.

Muistion laati ja kierrätti osallistujilla
Heli Kärki, kaavavalmistelija

Liite kutsutuille

Muistion kohdassa 2 mainittu esitys

Jakelu

Kutsutut
Lupa- ja valvontaviraston kirjaamo
Iisalmen kaupunki / toimitilat